

Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України
вул. Митрополита Василя
Липківського, 35, м. Київ, 03035
Відділ оцінки впливу на довкілля

e-mail: OVD@mepi.gov.ua

вих. № 79 від 19.12.2024 р.

Зауваження та коментарі до звіту з оцінки впливу на довкілля

«Нове будівництво комплексу з перероблення, знешкодження та складування твердих побутових відходів у Металургійному р-ні м.Кривого Рогу Дніпропетровської області»

На виконання вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Коаліція громадських організацій «Досить труїти Кривий Ріг» розглянула Звіт з оцінки впливу на довкілля Управління капітального будівництва виконкому Криворізької міської ради, код ЄДРПОУ 36220643 (ідентифікаційний номер **9126** у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля) та надає зауваження та коментарі до цього документу та планованої діяльності.

1) *Термінологія, що вживається в тексті Звіту з ОВД, не відповідає діючому законодавству України*

Так, в назві документу йдеться про «... перероблення, знешкодження та складування...», далі по тексту (**ст.8**) «Комплекс з переробки та утилізації твердих побутових відходів – це спеціалізований об'єкт, призначений для обробки та знищення твердих побутових відходів». Але в ЗУ від 20 червня 2022 року № 2320-ІХ є визначення термінів «збирання відходів», «зберігання відходів», «оброблення відходів» та «захоронення відходів». Або ж «операції з управління відходами - збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів». Також в ЗУ є Додаток 1 ПЕРЕЛІК операцій з **видалення** відходів, Додаток 2 ПЕРЕЛІК операцій з **відновлення** відходів. Таким чином вживання термінів «обробка та знищення відходів», «переробки та утилізації» не відповідає законодавству України.

2) *Документ містить численні порушення методології*

Так, розділ 1.3 містить розлогі вкопіювання з різних нормативних документів, правил організації робіт замість екологічних оцінок в межах конкретного проекту з прив'язкою до конкретної ділянки. На **ст. 9** сказано: «Об'єкт дослідження: планована діяльність стосовно нового будівництва комплексу з переробки, знешкодження та складування твердих побутових відходів у Металургійному р-ні м. Кривого Рогу Дніпропетровської області. Предмет досліджень: екологічний стан ділянки, що передбачається для проведення планованої діяльності». Але ж об'єкт дослідження по суті є його тематикою, а предмет - то частина об'єкту і «відповідає» за визначення конкретного шляху дослідження. Або ж об'єкт дослідження - це процес або явища, які породжують проблемну ситуацію і обрані для дослідження; предмет дослідження знаходиться в межах

об'єкта. Тож в процесах ОВД предмет дослідження – планована діяльність, а об'єкт – її вплив на довкілля.

Крім того, є суперечності та невідповідності між відомостями і процесами, наведеними в Звіті з ОВД, що винесений на обговорення, і МПУВ, який розроблений у Кривому Розі. Наприклад, щодо пакетів для органічних відходів, сортування населенням та ін.. Вважаємо, що ці суперечності та невідповідності треба виключити вже зараз, на стадії розробки цих документів, для впровадження зрозумілої та сучасної системи поводження з відходами в промисловій агломерації.

Вочевидь некоректною є категорія оцінки незначні (викиди, відходи), без наведення доказів, розрахунків, оцінки впливу і т.ін.

На **ст.74-75** відсутні розшифровки позначень у формулах. А на **ст.113** заплутались у засобах з дезінфекції, тож відсутня змога оцінити вплив на довкілля від використання каустичної соди чи гідроксиду натрію, який не є леткою сполукою, як і продукти його реакцій.

В Звіті наведені суперечливі описи процесів очищення дощових стоків. Так, на **ст.90** в переліку відходів під час провадження планованої діяльності є шлам сепараторів нафтопродуктів - відходи від процесу очищення забруднених нафтопродуктами дощостоків з території полігону в сепараторі нафтопродуктів. А також відходи від пісковловлювання.. Але ці процеси та обладнання не описані в розділах, де мали б бути наведені системи очищення стоків. Все це унеможливорює оцінку впливу на довкілля.

Те саме зауваження й до системи водопостачання та водовідведення. Так, на **ст.136** стверджувалось, що на період будівництва планується використання тільки привізної води, біотуалети і відкачка стоків. На **ст.214** вказано: «Передбачається встановлення біотуалетів з рукомийниками для санітарно-гігієнічних потреб працівників.» Далі ж по тексті Звіту: «Водопостачання та водовідведення комплексу передбачається приєднанням до існуючих інженерних мереж міста Кривий Ріг відповідно до Технічних умов №357 від 22.10.2024року виданих КП «Кривбасводоканал». Додатково проектними рішеннями (ТЕО) розглядається варіант водопостачання від власної артезіанської свердловини, та свердловини технічної води. Технічні параметри свердловин будуть визначені на наступній стадії проектування». На **ст. 138** стверджується, що проектом передбачене влаштування каналізаційної мережі для забезпечення водовідведення від технологічних, господарських, комунальних потреб. Джерелом водовідведення є діюча на сьогодні мережа КП «Кривбасводоканал». А на **ст.139** - проектним рішенням передбачається обладнання внутрішньої каналізаційної мережі від проєктованих будівель з відведенням стоків на локальні проєктовані очисні споруди з використанням очищених стоків на технологічні потреби комплексу. Наведені суперечні та неповні відомості не дають змоги коректно оцінити прийняті рішення та вплив на довкілля планованої діяльності.

3) *Планована діяльність не передбачає використання всіх найкращих доступних технологій та потребує удосконалення технологічного процесу*

В тексті на **ст. 10** зазначені основні технологічні рішення: в'їзд сміттєвозів, зважування, проходження контрольної-дезінфікуючої зони, радіологічний контроль відходів. Далі відходи вивантажуються на спеціально відведену площадку перед шнековим транспортером, на площадці відокремлюють від основної маси відходів будівельні відходи, ВГВ (великогабаритні відходи), покривки, телевізори та інші. Шнековий транспортер подає ТПВ на ребристий конвеєр та до розпорювача пакетів. Проте відсутня інформація про попереднє відсортування скла. При перевантаженні його на металевий ребристий конвеєр скло може битися, тож краще його відсортувати на площадці перед ним. **Вважаємо за необхідне передбачити в технологічному процесі відсортування скла на спеціально відведеній площадці перед шнековим транспортером.**

На **ст. 11** йдеться про наступне: під час ручного сортування кожен сортувальник відбирає вторинну сировину визначеного виду (ПЕТ-, МЕТ-тара, папір, картон, плівка, скло). **Вважаємо за необхідне розглянути можливість використання великого магніту**

для відсортування металу, щоб зменшити навантаження на ручне сортування; а також використання **технології видування паперу**.

Описана на **ст.61** система збору фільтрату та конденсованої води не надає характеристик цих вод та відомостей про плановану систему їх очищення.

Наведене на **ст.66** твердження, що під час виконання підготовчих та будівельних робіт викиди незначні і не наблизяться за своїми показниками до ГДК на межі житлової забудови, не підкріплене доказами, розрахунками, моделюванням.

Наведений на **ст.66-67** перелік відходів є неповним. В ньому наприклад відсутні відходи септиків, ганчір'я, шини та ін. відходи експлуатації автотранспорту, які утворюватимуться згідно наведеному опису технологічних рішень планованої діяльності. Також на **ст.68-69** серед відходів тари і упаковки вказаний тільки поліпропілен. Вочевидь, в ході підготовчих робіт та під час реалізації планованої діяльності утворюватимуться також відходи картону, мішків пластикових та паперових, ємності з-під фарб і т.ін. В переліку металобрухту відсутні залишки електродів, круги для різання металу, ланцюги бензопил, хоча планованою діяльністю передбачені зварювальні та фарбувальні роботи, різання арматури та деревини.

На **ст.83** Звіту передбачена недосконала система поводження з виробничими та дощовими стоками. Описи досить суперечливі: «Для відведення дощових стічних вод будівельний майданчик передбачено спланувати і оконтурити водоскидними каналами з влаштуванням ємкостей для збирання забруднених стічних вод, які по мірі накопичення будуть передаватись на діючі очисні споруди, що мають наявний фонд обладнання, та пропускну потужність для очистки даного виду стоків». А нижче «Дощові (зливові) води фільтруються через піщано-щебелеву подушку та дренуються в підшву будівельного майданчика, частина з них в літній період випаровується.» Це унеможливило коректну оцінку планованої системи поводження з дощовими стоками і її впливу на довкілля.

Вважаємо некоректними та недостатніми заплановані компенсаційні заходи. Наведена на **ст.249-250** сплата екоподатку – це лише один з широкого переліку з компенсаційних заходів. Та обов'язок, закріплений Податковим кодексом. Пропонуємо врахувати та закріпити як обов'язкову умову у Висновку з ОВД висадження дерев у вигляді захисних лісосмуг навкруги, із забезпеченням догляду за ними, підсадки замість тих, що не прижилися.

2) *Згідно звіту з ОВД планована діяльність не передбачає ефективних та екологічних рішень, з огляду на наступне.*

- не передбачене проведення інвентаризації зелених насаджень

На **ст.28** перераховані підготовчі роботи. Проте серед них не передбачене проведення інвентаризації зелених насаджень **із залученням наукових установ**.

Далі в тексті на **ст. 30** є інформація про видалення зелених насаджень відповідно до порядку, визначеного постановою Кабінету Міністрів №1045. Відповідно до п.6 даної постанови: «Сплата відновної вартості зелених насаджень не проводиться у разі: будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) житлових будинків, об'єктів інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури, благоустрою та інших об'єктів будівництва, що споруджуються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету;».

Тож виплата відновної вартості не відбудеться, але провести повноцінну інвентаризацію із залученням наукових установ необхідно, аби перевірити територію на наявність червонокнижних рослин.

Вважаємо за необхідне провести повну інвентаризацію зелених насаджень на цій території із залученням наукових закладів, перевірити наявність червонокнижних рослин, визначити фінансову цінність.

- не передбачено проведення лабораторних досліджень ґрунту

В тексті на ст. 31 зазначено, що під час проведення робіт із зняття родючого шару ґрунту буде здійснюватися визначення місця його тимчасового складання та за результатами оцінки передано його сільськогосподарським організаціям. Проте відсутня інформація про проведення лабораторних досліджень ґрунту. **Вважаємо за необхідне** передбачити проведення повноцінного аналізу ґрунтів із залученням наукових закладів.

Некоректним ми вважаємо наведене на ст.84 твердження: «Шляхи використання надлишкового ґрунту, залежать від його якості (родючий, потенційно-родючий ґрунт), яка встановлюється на етапі проведення будівельних робіт», оскільки такі дослідження мали б бути проведені на етапі проектування та ОВД. Бо мало хто з будівельників матиме фах, досвід і час на проведення досліджень. Звіт з ОВД має містити відомості про оцінки впливу на довкілля конкретної діяльності на конкретній ділянці, а не передрук загальних відомостей із підручників.

- не запланована висадка аборигенних видів із закладанням догляду 7 років

На ст.41 описане озеленення навколо планованої діяльності. Проте відсутня інформація: якими науковими закладами проводився такий підбір рослинного складу для висадки, придатність його для висадження саме на цій території за таких умов, про запланований догляд за насадженнями, планована ширина смуги дерев. **Вважаємо за необхідне** передбачити проведення повноцінного аналізу аборигенної флори із залученням наукових закладів, на основі якого сформувавши перелік рослин для висадки та передбачити догляд протягом 7 років після висадки.

- не передбачене пілопридушення при розвантажувально-навантажувальних роботах та під час провадження планованої діяльності при настанні певних метеорологічних умов

В звіті на ст.38 вказано, що з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище планується ряд заходів, серед яких дотримання правил транспортування та складування. Проте не наведені назви чи позначення нормативних документів, які мають бути на увазі. Тож неясно, чи передбачене пілопридушення при розвантажувально-навантажувальних роботах. **Вважаємо за необхідне** передбачити заходи з пілопридушення **при розвантажувально-навантажувальних роботах та під час провадження планованої діяльності при настанні певних метеорологічних умов** (швидкість вітру, вологість повітря), суворо виконувати ці заходи під час здійснення планованої діяльності.

- не передбачене природне екранування

На ст.64 вказано, що котловани карт першочергово захищені геомембраною. Проте відсутня інформація, про термін її розпаду і чи передбачене ще якимось екранування, окрім плівки поліетиленової. Відповідно, не надані результати аналізу (прогнозування) впливу на ґрунти та ґрунтові і підземні води після розпаду плівки та початку процесів інфільтрації. **Вважаємо за необхідне** передбачити **додаткове екранування** з глини, піску, гравію і т.ін.

- не заплановані ефективні та екологічні рішення у разі настання надзвичайних ситуацій

Так, на ст.253 наведені не всі можливі аварії та надзвичайні ситуації, відповідно – не передбачені заходи реагування на них, запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля. В Звіті розглядаються тільки пожежі в будівлях. Проте відомо, що великий вплив на довкілля спричиняють пожежі на полігонах, які можуть статися з різних причин. Проте в документі, що розглядається, про них ані слова, про протипожежні заходи також. В регіоні останнім часом посушливий клімат, навкруги – пожежонебезпечні об'єкти, ділянки степової рослинності, житло. При цьому, попри наші вимоги, надано багато теоретичної загальної інформації, проте не розглянуті такі небезпеки і засоби попередження.

- **запланована недосконала система моніторингу та контролю впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності**

Розділ 11 Звіту містить загальні фрази і опис дійсного становища та неповну програму моніторингу довкілля. Так, в ній відсутні спостережні свердловини і контроль проскоків.

З огляду на викладене, вважаємо передчасним надання позитивного висновку з ОВД. В той же час, враховуючи необхідність впровадження планованої діяльності в промисловій агломерації Кривий Ріг, за умови надання позитивного висновку, вважаємо за необхідне **додати в умови її провадження:**

- контроль викидів від пересувних джерел, не допущення роботи техніки з понаднормовими викидами;
- впровадження компенсаційних заходів для довкілля та здоров'я мешканців;
- впровадження в технологічному процесі відсортовування скла на спеціально відведеному майданчику перед шнековим транспортером;
- вдосконалення технологічного процесу шляхом застосування магніту для відсортовування металу, щоб зменшити навантаження на ручне сортування; а також використання технології видування паперу;
- проведення повної інвентаризації зелених насаджень на території впровадження планованої діяльності із залученням наукових закладів, перевірки наявності червонокнижних рослин;
- проведення повноцінного аналізу аборигенної флори із залученням наукових закладів, формування на його основі переліку рослин для висадки; забезпечення догляду за висадженими рослинами протягом 7 років із підсадженням рослин замість загиблих;
- проведення повноцінного лабораторного аналізу ґрунтів із залученням наукових закладів;
- виконання заходів з пило придушення при розвантажувально-навантажувальних роботах та під час провадження планованої діяльності при настанні певних метеорологічних умов (швидкість вітру, вологість повітря);
- збереження та пересадку рідкісної флори у разі її виявлення під час будівництва;
- додаткове екранування з глини, піску, гравію і т.ін.;
- впровадження якісної і повної системи моніторингу та контролю впливу планованої діяльності на всі компоненти довкілля;
- впровадження сучасної системи перехоплення та очищення стоків.

Координатор Коаліції громадських організацій «Досить труїти Кривий Ріг»

О.В. Шафранова